

Oponentský posudek disertační práce p. MUDr. Vladimíra Němce „Idiopatická muskuloskeletální bolest u dětí“

Univerzita Karlova v Praze, Lékařská fakulta v Hradci Králové

Olomouc, 7.7.2008

Předmětem disertační práce je epidemiologická studie zaměřená na prevalenci hypermobility a růstových bolestí v dětském věku v české populaci a zkoumání vztahu mezi růstovou bolestí a hypermobilitou. Dle seznamu publikací, abstrakt a přednášek práce reflektuje dlouhodobé výzkumné úsilí a odborný zájem doktora Němce.

Struktura disertační práce je založena na třech rozsáhlejších kapitolách, které se věnují idiopatické muskuloskeletální bolesti u dětí, hypermobilitě dětského věku a růstovým bolestem u dětí. Vlastní pozorování a výzkumy jsou zařazeny v těchto kapitolách. Práce čítá 90 stran textu, 26 tabulek, 4 grafy a 3 obrázky. Autor uvádí k vlastnímu textu disertační práce 100 citací. Text disertační práce je přehledný, je členěn do několika celků, závěry jsou uvedeny přehledně.

Autor podává rozbor současného stavu studované problematiky, shrnuje recentní data ohledně idiopatické muskuloskeletální bolesti, definuje hypermobilitu a růstové bolesti, zabývá se jejich prevalencí v literatuře. Autor věnuje rovněž pozornost vztahu hypermobility a růstových bolestí.

Na začátku práce si stanovuje cíle a představuje vlastní výzkumný projekt - zjištění prevalence hypermobility v dětském věku a růstových bolestí v dětském věku v české populaci a prověření hypotéz o vztahu hypermobility a úrazů, hypermobility a růstových bolestí a hypotézy předpokládané absence vztahu růstové bolesti k růstovým změnám dle růstového grafu.

K výzkumu autor zvolil skupiny jednak dětí školního věku z vybraných základních škol regionu, dále návštěvníky preventivních prohlídek a pacienty revmatologické poradny.

Doktorand prezentuje získaná data, která jsou prioritní a originální sondou do definovaného problému. Data jsou přehledně rozdělena dle věkových skupin a pohlaví vyšetřených dětí. Práce prokázala 23,3% prevalenci hypermobility v dětském věku 6-14 let, 2x větší výskyt u děvčat proti chlapcům a pokles prevalence hypermobility s věkem nápadnější u chlapců než u děvčat. Dle závěrů práce jsou hypermobilní děti náchylnější k drobným opakovaným úrazům. Růstové bolesti se vyskytují u 16,7% dětí ve věku 3-15 let, více u chlapců než děvčat, častěji v rodinách, kde se vyskytovaly také u rodičů a sourozenců a nejsou svázány s odchylkami růstu. Autor rovněž potvrzuje hypotézu, že nadměrná kloubní volnost může být jedním

s faktorů benigní noční bolesti u dětí a že růstové bolesti mohou být projevem hypermobilního syndromu. MUDr. Němec tato data interpretuje v souvislostech a porovnání s literárními epidemiologickými údaji.

Práce je psána pěkným, plynulým a čtivým jazykem. Literatura je citována konzistentně dle přijímané konvence.

K práci mám následující připomínky a dotazy:

- a) Lze usuzovat na definitivní prevalenci hypermobilního syndromu a růstových bolestí v dětské české populaci na základě regionálně založeného výzkumu? Dle mého názoru, definitivní data by měla vycházet z porovnání populací 3-4 krajských měst navzájem (například Hradec Králové, Plzeň, Olomouc, České Budějovice) s velkými městy (v našem případě Praha, Brno, snad Ostrava) a s vybranými venkovskými oblastmi (například Vysočina, Podkrkonoší, Valašsko). Tato data by danou problematiku osvětlila v širším kontextu. I tak však lze brát předloženou práci jako zajímavou sondu do této málo probádané problematiky.
- b) Doporučoval bych volit jiný název práce, který by lépe vystihl problematiku, které se doktorand věnuje. Idiopatickou muskuloskeletální bolest u dětí probírá pouze v teoretické kapitole, zatímco se jeho výzkum věnuje hlavně vztahu hypermobility a růstových bolestí, což by měl reflektovat i název práce.
- c) Jak lze vysvětlit vyšší prevalenci hypermobilního syndromu u děvčat a současně častější výskyt růstových bolestí u chlapců, když jsou dle výsledků práce tyto jevy navzájem závislé? Čekal bych častější výskyt růstové bolesti u dívek.
- d) Doporučuji pokusit se publikovat výsledky v zahraničním periodiku s IF.

Závěr: Připomínky k disertační práci nikterak nesnižují její hodnotu. Posuzovaná disertační práce obsahuje řadu prioritních poznatků, které obohacují pohled na epidemiologii hypermobilního syndromu a růstových bolestí. Autor přispívá tvůrčím způsobem k poznatkům ve zpracované oblasti výzkumu. Práce svědčí nejen pro jeho vynikající teoretické znalosti zkoumané problematiky, ale také pro schopnost interpretovat epidemiologická data, což je úkol velmi složitý. Problematika hypermobilního syndromu a v širším slova smyslu idiopatické muskuloskeletální bolesti přesahuje pediatrii a představuje významný medicínský, sociální i ekonomický problém s širokými důsledky. Validních informací není stále dostatek, a proto je výzkum v této oblasti mimořádně cenný. Doporučuji

přiját tuto práci v předložené formě komisí a na jejím základě po projednání, úspěšném absolvování oponentského řízení a splnění zákonných podmínek udělit titul PhD.

Doc. MUDr. Pavel Horák, CSc.

III. interní klinika FN a LF UP Olomouc

I.P.Pavlova 6, 772 00 Olomouc